

CALVIN SYNOD HERALD

Official Organ of The Calvin Synod – United Church of Christ Founded in 1900

AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUSOK LAPJA

VOL.CXXV.

JULY – AUGUST 2024

NO. 7–8

IN THIS ISSUE

Missional and Confessional Church –Rt. Rev. Dr. Csaba Krasznai.....	2
A Meditation on the Good Samaritan –Rev. Dr. David B. Bowman.....	3
To the Known God –Rev. Dr. David B. Bowman.....	4
Congregational Sharings: Bridgeport, NJ church.....	6
Conference Council, Budget & Finance and By Laws Committee Meetings –Mr. James D. Ballas.....	7
OBITUARY, Rev. Dr. Istvan Slakovits.....	8
Missziói és hitvalló egyház –Ft. dr. Krasznai Csaba.....	9
Steinbach József püspök: Egységben, hitben és reménységben szeretnénk szolgálni.....	10
GYÁSZJELENTÉS, Nt. Dr. Kálmán Szabolcs.....	12
Háromszékről Floridába –Antal-Ferencz Ildikó.....	12
Calvin Synod Homeland and Overseas Mission..	17
Hirdetések:	
GBU District 3000.....	18
Bethlen Communities.....	19
William Penn Association.....	20

**Jesus declared,
"I am the bread of life."
John 6:35 NIV**

It's all about Jesus

**"Blessed is the nation whose God
is the Lord, the people he chose
for his inheritance"
Psalm 33:12 NIV**

**ONE
NATION
UNDER
GOD**

CALVIN SYNOD HERALD

Official Organ of The Calvin Synod - United Church of Christ Founded in 1900

AMERIKAI MAGYAR
REFORMÁTUSOK LAPJA

Volume CXXV.

JULY – AUGUST 2024

NO.7–8

Official Organ of the Calvin Synod
United Church of Christ – Founded in 1900

CALVIN SYNOD HERALD (ISSN 0161-6900)

is published bi-monthly

\$15.00/year for individual subscriptions;

\$10.00/year for groups.

Please make checks payable to the Calvin Synod Herald

Editor in Chief: Rt. Rev. Dr. Csaba G. Krasznai, Bishop

14530 Alexander Road • Walton Hills, OH 44146

Tel.: 440-786-7272 ext.13 • Email: calvinsynod1939@gmail.com

Co-Editor: Rev. Stefan M. Torok

94 N. James Street • Woodbridge, NJ 07095-2919

Tel.: 732-634-1751 • Email: revtorok@comcast.net

Interim Hungarian Editor: Rev. Stefan M. Torok

Newsletters prepared by:

Beata Krasznai

Email: calvinsynod1939@gmail.com

Newsletters printed by:

Novex Systems LLC

216-351-4444

Periodicals postage paid at Cuyahoga Falls, OH:

CALVIN SYNOD HERALD

14530 Alexander Road,

Walton Hills, OH 44146

Manuscripts and photographs are not preserved or returned

Send all correspondence to the Editor.

The views and opinions of the writers are their own and do not necessarily represent the position of the magazine or Calvin Synod.

CALVIN SYNOD HEADQUARTERS:

Rt. Rev. Dr. Csaba G. Krasznai

14530 Alexander Road • Walton Hills, OH 44146

Tel.: 440-786-7272 ext.13

Email: calvinsynod1939@gmail.com

OFFICIAL COMMUNICATIONS

Pastoral Vacancy Announcements:
Hungarian Reformed Church, Passaic, NJ
Calvin Reformed Church, Norwalk, CT

Please contact the Bishop's office

The proper procedure is for all interested ministers to send their completed PROFILE (as provided by the United Church of Christ) to the Bishop's office:

Rt. Rev. Dr. Csaba G. Krasznai

14530 Alexander Road

Walton Hills, OH 44146

Tel.: 440-786-7272 ext.13 • calvinsynod1939@gmail.com

Missional and Confessional Church

Texts: “So that you may become blameless and pure, children of God without fault in a crooked and depraved generation, in which you shine like stars in the universe” (Philippians 2:15 NIV).

“You must teach what is in accord with sound doctrine” (Titus 2:1 NIV).

Dear Calvin Synod Congregations,

Dear Brothers and Sisters in the Risen Christ,

In the spring I was reading a book called: *The Great Dechurching*. I learned a lot from the surveys, stories, and teachings of the book, and I gained a clearer picture of why 40 million people left the different churches in America in the last 25 years.

Toward the end of the book the authors talk about the significant importance of the Christian Church's two major callings: **being missional and confessional church**.

One of the major callings of the Christian Church is to be **missional**. God, the heavenly Father has called us, Christians to shine the light of Christ, to be Jesus' light to those who live in the shadow and darkness of sin without Christ. The best ever instrument in the hand of the Lord God to share Jesus is: **you and me**. The Bible encourages us to preach God's word (2Timothy 4:2) and to be always prepared to give an answer to everyone who asks us to give the reason for the hope that we have (1Peter 3:15). The Lord gives us opportunities to share our faith in Christ with others. This is how we shine Jesus' light, and this is how we fulfill our mission, to bring more and more people to that personal relationship with Jesus Christ that we have and may enjoy.

The other important calling of any Christian churches is being **confessional**. In the Protestant Reformed Church, we have major doctrines that are summarized and interpreted, based on the Holy Scriptures, in our Reformed confession books: the *Heidelberg Catechism* and *Second Helvetic Confession*.

What is doctrine? The common definition is that “a doctrine is a set of beliefs..., the teachings of a school, religion, or political group.”¹ So the word doctrine means teaching. However, I have to add that the Christian Church must not have just teaching in general, but it has to be pure or, as the Apostle Paul writes it to Titus: “sound doctrine.”

What does sound doctrine means? It means

that it is “unpolluted”. Pure water does not have any dirt or harmful chemicals in it. Or pure gold does not have dross. In the same way, by the leading power of the Holy Spirit, we should desire to learn and protect pure doctrine and avoid false doctrine.

The sound teaching comes from Jesus Christ, who is the only way to heaven. False teaching comes from Satan, who is the father of lies (John 8:44). He wants to lead you and me astray from the way of Christ. Please think about it, how dangerous it would be to mix dirt into someone’s food. It would not be eatable anymore and would cause sickness. If it applies to our physical food then how much more it applies to our spiritual food. Therefore, we should desire the sound and pure teaching of the Word of God!

However, when we talk about doctrines, two problems may occur. The first is that some churches lay more emphasis on doctrine than mission. In this case the two callings of the church are not well balanced. The authors of *The Great Dechurching* write this: *“When a church gets more excited about being right than reaching hearts, it has become confessional at the expense of the mission. When a church has more zeal for right doctrine than for showing people Jesus, it has lost its first love.”*² Therefore we need to see it in a clear way that both of them, being missional and confessional, are equally needed and important in the life of a congregation.

The second problem that may occur is that false teachings can infiltrate the church’s life. For example, Jesus says that His followers are in the world but not of the world. You may find it in the gospel of John chapter 17:14. However, it has been often manipulated to say things Jesus was not saying. As the authors of *The Great Dechurching* put it this way, *“Some have used it to say that we need to adopt more of the world inside the church. We’ve seen people take up cigarette smoking to try to embody this idea more. This is an example of overstating Jesus’ intentions of what it means to be in the world.”*³

No wonder that many churches try to accommodate their actions and services to the secular way of thinking and practice in order to, for example, gain more members, since more members mean more money. If a church acts like this, the first and most important is not necessarily to bring people to Christ so they may grow in faith, but something else.

How should we then have and protect sound doctrine in our church? First, we should affirm that the Bible is our highest authority. We must read it regularly. God’s word is a lamp to our feet and a light to our path. Second, we must study our Catechism. The Heidelberg Catechism is fully based on the Holy

Scriptures, and it clearly articulates the teaching of the Bible. The third is regular church attendance. Go to church and listen to the sermons and judge it based on the Holy Scriptures. Participate in the Bible study. Be a disciple of Christ. Lean not on your own understanding, but on the leading power of the Holy Spirit. These are the most important ways in how we can have and protect sound doctrine in our personal Christian life and in our church.

My dear brother and sister, I would like to encourage you to fulfill the two major callings in your personal and church’s life. Share with your family members and friends what Jesus did on the cross, and that without Him there is no forgiveness of sin and eternal life. Also, cultivate, promote, and protect the sound Christian doctrine so your testimony in Christ will be based upon the Holy Scriptures and by the leading of the Holy Spirit. Amen.

Rt. Rev. Dr. Csaba Krasznai

Source:

¹<https://www.vocabulary.com/dictionary/doctrine#:~:text=A%20doctrine%20is%20a%20set,%2C%20religion%2C%20or%20political%20group.>

²Jim Davis, Michael S. Graham, Ryan P. Burge: *The Great Dechurching*. Zondervan 2023, page 201.

³Jim Davis, Michael S. Graham, Ryan P. Burge: *The Great Dechurching*. Zondervan 2023, page 208.

A Meditation on the Good Samaritan

Text: Luke 10:29–37

I suspect that when many churchgoers hear the Gospel lesson telling the story of the Jewish man waylaid on the Jericho road and of the Samaritan who stopped to give aid, most listeners automatically think of themselves as the rescuer. And why not? The account concludes, in answer to the question, “Who is

Continued on Page 4

Continued from Page 3

my neighbor?” with Jesus’ curt direction, “Go and do likewise.”

So this becomes a parable easy to receive. An interesting narrative, and we come off called “good.” That in itself should give us pause. Even our Lord, indicative of his full humanity, is recorded to have balked at the accolade. When a man came to him and said, “Good teacher, what must I do...” Jesus is reported to have replied, “Why do you call me good? No one is good but God alone.” (Mark 10:18)

Truth be told, the description “good” occurs not in the story. Instead, the Samaritan is called “neighbor.” “Good” appears in many printings of the story as a title inserted by the editors. It falls easily from our lips out of habit, as the usual reference to the story, perhaps the most familiar portion of St. Luke’s gospel.

When we think about the story, we may wonder how adequate the term “good” may be in light of what the Samaritan did. Think about it. He approached the victim, poured oil and wine on the wounds and bandaged them. Then he lifted the victim onto his animal and walked him to an inn. The next day he returned, gave the innkeeper two silver coins, and told the innkeeper he would return from his journey in order to reimburse him for any extra the rehabilitation had cost him. This is to say nothing about the risk of offering aid on the Jericho road, which was “notoriously dangerous” and to note that the two silver coins would likely have covered “two months of lodging in the inn.”

Now we understand that the moralistic term “good” scarcely scratches the surface of the Samaritan’s response. We see that the story is not designed to turn the listeners into casual do-gooders. In fact, Luke tells us the Samaritan was “moved with compassion” at the sight of the wounded man helpless in the ditch. (Luke 10:33) This is the way the evangelists speak of Jesus. At the grave of Lazarus, he saw Mary weeping and was “deeply moved.” (John 11:33) Later, when he approached Jerusalem at Passover, two blind men shouted to him, saying, “Lord, let our eyes be opened.” We read: “Moved with compassion, Jesus touched their eyes.” (Matthew 20:34) Clearly the Samaritan responds in the same manner as the Man of Nazareth.

So, the story Jesus told would better be called, “The Parable of the Compassionate Samaritan.” He exerted all this time and effort toward a stranger. He exhibited agape love, the love Jesus called out from his disciples. The Samaritan was no disciple, but when he gave aid to the man in the ditch, he loved his

enemy who persecuted him, since surely the victim was a Jew from Jerusalem. Not one of the twelve, this man from despised Samaria proved a disciple in disguise. (See Matthew 5:43-48). Dietrich Bonhoeffer wrote *The Cost of Discipleship* while pastor of a “confessing church,” a body of seminarians, the remnant that had not capitulated to the Nazi regime. He named the compassion called for among followers of Jesus an “extraordinary” sort. He wrote:

That was the fatal mistake of the false Protestant ethic which diluted love into patriotism, loyalty to friends . . .

The Christian can never live at the world’s level, because he must ever remember the extraordinary.

When examined then, the Samaritan exhibits the love of Christ himself. Toward his enemy! This sort of self-giving is of the nature we naturally withhold every day in our own self-interest. Such realization leads us to criticism of our self-righteousness. We are reminded of the demanding path the Christ calls us to take, one quite impossible in our own strength.

So much for the merely “good” Samaritan.

Rev. Dr. David B. Bowman

To the Known God

Text: Acts 17: 16-34

The African-American spiritual sings,
If you cannot preach like Peter,
If you cannot pray like Paul,
You can have the love of Jesus
And say he died for all.

As a matter of fact one half the Acts of the Apostles features the *kerygma* (preaching) of Peter. The second half contains the witness of Paul.

Many Christian congregations stand in worship when the gospel is read, in order to reverence the words of Jesus. Perhaps we should stand for the

witness of Paul, as his letters constitute the earliest documents of the New Testament. His Roman letter proclaims, "The one who is righteous by faith will live." (Romans 1:17, The New American Bible, 1990) This is the good news that awakened Martin Luther and gave birth to the 16th century renewal of the Church.

On his third missionary journey, Paul arrives in Athens. As usual he speaks first in the synagogue, then he goes among the citizens of Athens located in the public square. There he encounters a sophisticated people who identify with two philosophies. Some are Epicureans and others are Stoics. From these folk Paul receives an invitation to speak at the Areopagus, the Boston Commons of Athens.

Before arriving there, Paul gathers his thoughts by looking around the city. He observes various statues erected to their gods. In a special discovery, he notices a statue to "The Unknown God." This research into the environment provides him with the "grist of the mill" for his proclamations.

He begins: "I discover that you are very religious in many respects. And I learn that you harbor an intuition about a god who may exist but who remains outside your body of knowledge, about whom you are largely ignorant."

Having established common cause with the thought processes of his audience, the apostle then launches into the news he has come to offer. He says, "I tell you today about 'the unknown god' of whom you have dreamed. This is the Supreme, no, the only God. There are no other gods. This One is the creator of all you see, hear, smell, taste and touch."

He continues, "This One made a special being, a human being, including much racial diversity. As your poet, Aratus, put it, 'We are his offspring.'" And your philosopher, Epimenides, once seemed to refer to this One when he said, "In him we live and move and have our being." In so saying Paul shows his thorough awareness of his audience.

Paul then hurries to his major thesis. He proclaims, "God has appointed a man, Jesus of Nazareth, through whom we may repent of our sins, he who died but is risen for our healing."

The apostle could have entered Athens and declared, "Such and such, says the Lord. Take it or leave it. That's the choice before you." But he chose otherwise. Instead he took a more interactive route. Taking account of the Athenian culture and belief system, he then built on that to take them where he believed they should go. The text tells us some who listened "became believers, including Dionysius, a member of the court of Areopagus, a woman named

Damaris, and others with them." (Acts 17:34)

One wonders how St. Paul would approach United States folk were he to come here today. He would find more Epicureans, those who seek the experience of pure enjoyment, than Stoics, those who pursue virtue as the path to true happiness. For example, should he search for the virtue of self-control, he would instead find impatience at a stoplight, with horns blaring quickly were he to hesitate a second or two. Of more consequence he would soon learn we claim to abhor violence, but midst an epidemic of random violence, our idolatry of guns remains solidly in place.

Should Paul come among us in the United States he would discover we do not emphasize the Stoic virtues of purity, patience, kindness, truthfulness in speech and effective care for the homeless poor. Even further, he would learn we profess to love knowledge but do not pay our teachers enough to reside in our neighborhoods. Likewise we say we love our children but do not offer an adequate wage to those we hire to supervise them while we are at work.

Would not Paul identify us as a truly Epicurean society, prizing the pleasures of fine houses and luxury cars? We know the mellowness of a Chardonnay or the crispness of a Merlot but do we know the distress of a lonely neighbor, or even know his or her name?

On further examination Paul would discover that, unlike Athens in his day, we are not particularly religious. At a garden party if he were to speak of his faith in God it likely would cause a certain quiet embarrassment. The people of Athens sought to find and know God; folk around us increasingly say, "In our advanced civilization reference to God seems passe."

We live in a society once shaped by the Christian faith, but no more. Many houses of worship bear signs on the front door, "Sorry, closed." Are we not less enlightened than the Athenians? They raised a statue to a god they believed they might worship if they knew more; we are not even inclined to raise an idol to a forgotten God.

Recently, after leading worship in an area church, a member of the congregation explained the situation as he understood it. He said, "We have a fine property and facility here, but we are located where the ethnicity of the neighbors yields a lack of receptivity to the faith we profess."

Exactly! Once our churches prospered off the residue of European and early American faithfulness. Now those stalwarts are gone to their eternal rewards. Even the excellent word "evangelical" has lost its

Continued on Page 6

Continued from Page 5

gospel-related meaning, and simply refers to a conservative remnant of believers. We live among those who ignore the Christian proclamation or who never knew it.

So consider! We are graced by the known God, the giver of love and care. Known because revealed in the Son, born of woman, one of us, who lived, died and was raised from death to life. Obviously we who believe no longer operate from a position of power but we possess good news that needs to be shared.

Peter and Paul are not here. Just us. Called to be harmless as doves but wise as owls. A sage Christian of our time said, "We are beggars, here to tell others where to find food." Those who have ears, let them hear.

Rev. Dr. David B. Bowman

Congregational Sharings

Service of Remembrance

The Annual Service of Remembrance took place on Sunday, April 21st at the United Church of Christ of Bridgeport, CT. The service remembers those members, their family, and friends who passed away in 2023. The message delivered by our Licensed Lay Minister Eric Gramse was "Love Goes On." The choir sang "On Eagles Wings," Just a Closer Walk with Three," Be Strong in the Lord," and "Peace I Leave with You." The opening hymn sang was "Amazing Grace" and the closing hymn was "Let There be Peace on Earth." The scripture readings by Claudia Margitay-Balogh were Ecclesiastes 3:1-15 and 1 Corinthians 13:1-13.

In memory of those remembered, a rose presentation ceremony took place. It began with a

reading by Barbara Poruban, "With Love Today." As each name was read, a family member was given a rose to be placed in the vases at the front of the church. A solo, "You'll Never Walk Alone," was sung by Cliff Lilya. Church members remembered were Robert Bryk, Elizabeth Csire, Irene Csomos, and Honorary Chief Elder Joseph Poruban. Family and friends of members were Robert Caciopoli, Alyssa Collier, Lynn Corra, Jean Criscione, Mary D'Alessandro, Charles Damato, Theresa DeFrancis, Gary Drake, Magdalene Havadtoy, Robert Hillman, Elizabeth Huckabee, Mary Jane Kosa, Laszlo Mencseli, Walter Mitchals, Albert Natale, Ann Salanto, Robert Schlade, Jeffrey Toth, and Condolina Vincenzi.

A special fellowship luncheon was held following the service downstairs in Puritan Hall. Thanks to Barbara Poruban for planning and organizing this event. Also, thanks to all those who participated and provided refreshments. It was a comforting and meaningful morning.

*Jim Ballas
Chief Elder*

Members, Family and Friends of those remembered gather following the service for fellowship luncheon in church hall

Conference Council, Budget & Finance and By Laws Committee Meetings April 4-5, 2024

The Conference Council of the Calvin Synod Conference of the United Church of Christ met on April 4-5th, 2024, at the First Hungarian Reformed Church in Walton Hills, Ohio. Present were Rt. Rev. Dr. Csaba Krasznai, Bishop, Rev. Viktor Toth, General Secretary, James Ballas, Synod Treasurer, Albert Ladanyi, Synod Presbyter, and Rt. Rev. Peter Bodor, Auxiliary Bishop via Zoom.

Bishop Krasznai opened the meeting with prayer. The minutes of the February 26, 2024, Conference Council meeting was approved. The current state of several Calvin Synod Congregations was discussed. The Hungarian Reformed Churches of Fairport Harbor, Ohio and Lorain, Ohio are both in need of pastors. The Conference Council members shared what was happening in Bridgeport, CT, Norwalk, CT, Sarasota, FL, and Walton Hills, OH.

There is a renewed partnership with Concordia at Bethlen to continue the work at the Museum and Archives in Ligonier, PA. A committee was formed to make decisions and recommendations. A decision was made to fill the position of librarian and archivist. Dr. Gergely Toth was selected to fill the position. He studied at Eötvös Lóránd University (ELTE) in Budapest and at the University of Heidelberg and received his Ph.D. in Germanic linguistics from the University of California, Berkeley in 2004 where he served as lecturer in Hungarian and German until 2012. His book *Linguistic Interference and First Language Attrition: German and Hungarian in the San Francisco Bay Area* appeared in 2007. Between 2012 and 2017, he lectured at the University of Utah, while currently instructs German at Florida Atlantic University, as well as Online Hungarian for Cleveland State University. He also taught for three semesters in Yale's Distant Learning Program. He is especially interested in the history of Ligonier's Bethlen Home which he first visited in 2003, and another four times over the years. He has compiled a 600+ photo series on the Bethlen Communities. The committee will develop a tentative work timeline and schedule. Concordia at Bethlen will provide housing. Scholarships (\$3000 from the Reformed Church in Hungary, \$500 from the Hungarian Reformed Church in America, and \$1500 from Calvin Synod) and \$1000 travel expense has been secured for this work.

The Conference Council voted to disperse the remaining \$12,364 in the Daroczy Fund. Rev. Peter Bodor, Homeland and Overseas Mission Coordinator, will work on the details. Emergency aid of \$6,000 will be given to Brassói Református Reménység Háza Egyházközség (Biserica Reformata Casa Sperantei). This is intended to help the upkeep of the student dormitory and related facilities, and the Hungarian student programs functioning under the auspices of the Brasov Reformed Church leadership. An additional \$6,000 will be given to various programs in the Reformed Church District of Királyhágómellék (Királyhágómelléki Református Egyházkerület), Nagyvárad, Oradea, Romania. The aid is designated for the Spiritual health and professional care of pastors; the renovation of church infrastructure, especially parishes and pastors' homes; and the operating expense of church schools, as well as aiding disadvantaged students. The additional funds of \$364 will be added to the monies earmarked for the Nagydobrony Good Samaritan Children's Orphanage which will received \$2,000. The Conference Council also approved a grant of \$5,000 to the First Hungarian Reformed Church of Walton Hills, Ohio for repairs of the kitchen appliances from the Calvin Synod Home Mission Fund.

The Budget and Finance Committee along with the Conference Council met on Thursday afternoon, April 4th at the First Hungarian Reformed Church of Walton Hills, Ohio. Chair Rev. Viktor Toth opened the meeting with a prayer. Present in addition to the Chair were Jill Murrell, Joe Gagliardi, Bishop Csaba Krasznai, James Ballas, Albert Ladanyi, and on Zoom were Rev. Karl Ludwig, Lehel Deak and Auxiliary Bishop Peter Bodor. The 2023 Financial Report and 2023 Church Assessment Report were reviewed and approved. The 2024 budget was formulated and approved. Copies were emailed to members on the Calvin Synod email list. Anyone who needs a copy, contact Chair Rev. Toth or Treasurer James Ballas directly.

Left to right: Jill Pongracz-Murrell, Dr. Albert Ladanyi, Rev. Thomas Burian, Bishop Csaba Krasznai, James Ballas, Rev. Viktor Toth, and Rev. Gabor Nitsch

Continued on Page 8

Continued from Page 7

The By Laws Committee met on Friday morning, April 5th at the First Hungarian Reformed Church of Walton Hills, Ohio. Present were Chair Rev. Viktor Toth, Jill Murrell, Rev. Gabor Nitsch, Rev. Thomas Burian, Bishop Csaba Krasznai, James Ballas, Albert Ladanyi and Auxiliary Bishop Peter Bodor on Zoom. Following the opening prayer, a discussion regarding the contents of the By Laws and related issues ensued. There was a debate as to what should be included in the By Laws, what is already included, what might be removed, and what needs to be updated. The committee, with the help of computer technology, identified the areas where “annual meeting” is referred to since the meeting was changed to a biennial meeting previously. There will be a recommendation at the next meeting to revise those highlighted areas.

Members of the By Laws Committee

The Conference Council also discussed the ongoing concerns with continuing the publication of the Calvin Synod Herald. The Herald has lost many subscribers and some advertisers. It can no longer be printed without grants received from the Reformed Church in Hungary or aid from the Calvin Synod general treasury. The Conference Council agreed to continue printing the Herald for the remainder of 2024. However, the future publication of the Herald beyond 2024 is uncertain. The Herald is approaching its 125 year of publication.

Bishop Krasznai closed the meeting with prayer and wished everyone safe travels home.

*Jim Ballas
Calvin Synod Treasurer*

OBITUARY

Rev. Dr. Istvan “Steven” Slakovits
August 15, 1956 ~ April 15, 2024

Pastor Istvan “Steven” Slakovits was called to his heavenly home on Monday, April 15, 2024. A man with courage, love, compassion, and wisdom. He is very friendly and greets strangers with a kind heart and words of grace, frequently concluding the conversation with “God Bless Your Spirit.”

The Man of God was born in Romania on August 15, 1956. He was reared by Mihai Slakovits and Maria Roza in a home filled with love. He had one child, Irene Maria now deceased from his first marriage, and had two grandkids from her named Cassidy and Nicholas. Rosa Bueno-Slakovits was his beloved wife before his death. He has four stepchildren: Shaira Rose, Robee Rose, Rey Robert, and Milrose Mae. He is a truly loving responsible, romantic, God-fearing, and generous husband. He's my best friend. He loves my children as if they were all his own. He is extremely compassionate and generous to people in need. Everyone loves him, as his wife, Rosa, described him. His coworkers and friends complimented him as an excellent preacher, great chaplain, and great friend.

Pastor Istvan is an ordained pastor. A trained and experienced Protestant pastor of the Presbyterian and Lutheran\Reformed traditions. Pastor Istvan is a well-educated man. He has doctoral and master's degrees in psychology, majoring in pastoral psychology and counseling. He is also the assistant to the Bishop of the Hungarian Reformed Church of the United States of America. He is also a trained clinical assistant. He served 20 years of parish services in Ohio and 20+ years as a chaplain for the New York State Department of Corrections. He served as a Chaplain at Wallkill Corrections and Shawangunk Corrections in NY. After his retirement, he counsels people not only here in America but also in other countries, either online or in person, for free.

Words can't convey the value and impact left by Pastor Istvan “Steven” Slakovits' life and work. He walked humbly, considering it a privilege and honor to serve the people of God. He recognized that God had a plan for his life and would be remembered as a godly man anointed to serve his generation. Though he is no longer here, his love still surrounds us. We lost a loved one, but we gained an angel watching over us from above.

Source:

<https://www.kennyfuneralhome.com/obituaries/Istvan-Slakovits?obId=31212057>

AMERIKAI MAGYAR REFORMÁTUSOK LAPJA

A Kálvin Egyházkerület
hivatalos lapja

CALVIN
SYNOD HERALD

Alapítva
1900-ban

125. évfolyam

2024. JÚLIUS – AUGUSZTUS

7–8. szám

Missziói és hitvalló egyház

Textusok: „Feddhetetlenek és romlatlanok legyetek, Isten hibátlan gyermekei az elfordult és elfajult nemzedékben, akik között ragyogtok, mint csillagok a világban” (Filippi 2:15)
„Te azonban azt hirdesd, ami egyezik az egészséges tanítással” (Titusz 2:1)

Kedves Kálvin Egyházkerület Gyülekezetei!
Kedves Testvéreim a Feltámadott Úr Krisztusban!

Tavasszal egy angol nyelvű könyvet olvastam, aminek a címe: *The Great Dechurching*, magyarul: „A nagy egyháziatlanodás”. Sokat tanultam a könyv felméréseiből, történeteiből és tisztább képet kaptam arról, hogy az elmúlt 25 évben miért hagyta el 40 millió ember a különböző gyülekezeteket Amerikában. A könyv utolsó fejezetében a szerzők a Keresztyén Egyház két fő elhívását emelik ki: **hogyan legyünk missziói és hitvalló egyház.**

A Keresztyén Egyház egyik nagy elhívása az, hogy missziói legyen. A mennyei Atya arra hívott el minket, hogy ragyogjuk Krisztus világosságát azoknak, akik a bűn árnyékában és sötétségében élnek, Jézus nélkül. A legjobb eszközök az Úr kezében, hogy Krisztust hirdessük: **te és én vagyunk.** A Biblia arra bátorít, hogy legyünk készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőlünk a bennünk élő reménységet (1Péter 3:15), és hirdessük az ígét, álljunk elő vele, akár alkalmas, akár alkalmatlan az idő (2Timóteus 4:2). Az Úr kivétel nélkül mindannyiunknak ad lehetőséget és alkalmat arra, hogy bizonyosságot tegyünk Krisztusról másoknak. Így ragyogjuk Jézus világosságát, és ezáltal teljesítjük be küldetésünket, hogy egyre több és több embert hívunk arra a Jézus Krisztussal való személyes kapcsolatra,

amely nekünk megvan.

A keresztyén gyülekezetek másik fontos elhívása, hogy hitvallóak legyenek. A Református Egyházban a főbb tanaink, doktrínáink –amelyek alapja a Szentírás–, a református hitvallási iratainkban, a *Heidelbergi Kátében* és a *Második Helvét Hitvallásban* vannak összefoglalva és magyarázva.

Mi a doktrína? Az általános meghatározás szerint, „a doktrína hitelvek gyűjteménye..., egy iskola, vallás vagy politikai csoport tanításai.”¹ Vagyis maga a doktrína szó tanítást jelent. Azonban hozzá kell tennem, hogy a Keresztyén Egyháznak nemcsak tanítása kell, legyen –úgy általában–, hanem tiszta, illetve –ahogyan Pál apostol írja Titusznak– „egészséges tanítása” kell, hogy legyen.

Mit jelent az egészséges tanítás? Azt jelenti, hogy az nem „szennyezett”. A tiszta víz nem tartalmaz szennyeződést vagy káros vegyszereket. A tiszta aranyban sincs piszok. Ugyanígy törekednünk kell a tiszta tanítás elsajátítására, azok megvédésére és a hamis tanítások elkerülésére, a Szentlélek vezetése által.

Az egészséges tanítás Jézus Krisztustól származik, aki az egyetlen út a mennybe. A hamis tanítás Sátántól származik, aki a hazugság atyja (János 8:44). Ő le akar téríteni téged és engem Krisztus útjáról. Csak gondoljunk bele abba, hogy milyen veszélyes lenne földet keverni valakinek az ételébe. Úgy nem lenne ehető, és betegséget okozna. Ha ez igaz a fizikai ételünkre, akkor mennyivel inkább igaz ez a lelki táplálékunkra. Ezért vágynunk kell Isten Igéjének egészséges és tiszta tanítására!

Azonban, amikor doktrínákról beszélünk, két probléma jelentkezhet. Az első, hogy néhány gyülekezet nagyobb hangsúlyt fektet a doktrínákra, mint a misszióra. Ebben az esetben az egyház kettős elhívása nincs megfelelően kiegyensúlyozva. A nagy egyháziatlanodás című könyv szerzői erről ezt írják: „Amikor egy gyülekezetet jobban izgat az, hogy igaza legyen, mint hogy elérje a szíveket, akkor –a misszió

Folytatás a 10. oldalon

Folytatás a 9. oldalról

rovására– hitvallóvá válik. Amikor egy gyülekezet inkább a helyes tanításra törekszik, mintsem arra, hogy az embereknek Jézust hirdessék, akkor elveszti az első szeretetet.”² Éppen ezért világosan kell látnunk azt, hogy egy gyülekezet számára mindkettőnek –tehát misszióinak és hitvallónak lenni–, egyaránt szükséges és elengedhetetlenül fontos.

A másik probléma, ami felmerülhet az, hogy a hamis tanítások beszivároghatnak az egyház életébe. Például Jézus azt mondja, hogy a követői a világban vannak, de nem a világból valók. Ezt találjuk János evangéliuma 17:14-ben. Azonban ezt gyakran elferdítették olyan kijelentésekkel, amiket Jézus nem is mondott, amit például *A nagy egyházatlanodás* szerzői így fogalmaznak meg: „Néhányan ezt arra használták, hogy azt mondják, több mindent kell a világból az egyházba átvenniük. Láttuk azt, hogy az emberek elkezdtek dohányozni azért, hogy még inkább megpróbálják kifejezni ezen elképzelésüket. Ez egy példa arra, hogy eltúlozzák azt, hogy Jézus, hogyan is érte, a világban vagyunk.”³

Nem csoda hát, hogy sok gyülekezet igyekszik a tetteit és a szolgálatait a világ gondolkodásmódjához és gyakorlatához igazítani, hogy például több tagot szerezzen, hiszen a több tag több pénzt is jelent. A Biblia tanít az adakozásról, mégis ha bármelyik gyülekezet így tesz, az első és legfontosabb számukra nem feltétlenül az, hogy az embereket Krisztushoz vezessék, hogy növekedjenek a hitben, hanem valami más.

Hogyan tartsuk és védjük meg hát az egészséges tanítást az egyházunkban? Először is meg kell erősítenünk azt, hogy a Biblia számunkra a legnagyobb autoritással, tekintéllyel bír. Rendszeresen kell olvasnunk. Isten ígéje a lábunk előtt méces és ösvényünk világossága (Zsoltárok 119:105). Másodszor, tanulmányoznunk kell a Katekizmusunkat. A Heidelbergi Káté teljes mértékben a Szentírás alapján alapszik, és világosan megfogalmazza a Biblia tanítását. A harmadik a rendszeres gyülekezetbe való járás. Járj gyülekezetbe és hallgasd meg a prédikációkat, és ítéld meg mindazt a Biblia alapján, amit hallasz. Továbbá vegyél részt a bibliaórákon. Legyél Krisztus tanítványa. Ne a magad eszére támaszkodj, hanem a Szentlélek vezetésére. Ezek a legfontosabb módjai annak, hogy miként tarthatjuk és védhetjük meg az egészséges tanítást a személyes keresztyén életünkben és a gyülekezetünkben.

Kedves testvérem, arra szeretnélek bátorítani benneteket, hogy töltsétek be ezt a két fő elhívást a személyes és egyházi életben. Oszd meg családtagjaiddal és barátaiddal, mit tett Jézus a

keresztben, és hogy nélküle nincs bűnbocsánat és örök élet. Ezenkívül ápoljátok, segítsétek elő és védjétek meg az egészséges keresztyén tanítást, hogy a Krisztusról szóló bizonyosságtételek a Szentírás és a Szentlélek vezetésén alapuljon. Ámen.

Ft. dr. Krasznai Csaba

Forrás:

¹<https://www.vocabulary.com/dictionary/doctrine#:~:text=A%20doctrine%20is%20a%20set,%2C%20religion%2C%20or%20political%20group.>

²Jim Davis, Michael S. Graham, Ryan P. Burge: *The Great Dechurching*. Zondervan 2023, page 201.

³Jim Davis, Michael S. Graham, Ryan P. Burge: *The Great Dechurching*. Zondervan 2023, page 208.

Steinbach József püspök:
Egységben, hitben és reménységben
szeretnénk szolgálni
reformatus.hu 2024. április 24.

A délelőtti zárt zsinati ülést követően Steinbach József püspök nyilatkozott a sajtónak. A beszéd alatt felsorakozott mögötte a három másik püspök, valamint a főgondnokok. Az új lelkészi elnök hangsúlyozta, „a megrendülés időszaka után, feltámadott Urunkban bízva, az ő szavára figyelve, egységben, hitben és reménységben szeretnénk szolgálni”.

A sajtónyilatkozatot megelőzően Somorjai Balázs, a Magyarországi Református Egyház kommunikációs igazgatója felhívta a sajtó megjelent képviselőinek a figyelmét, hogy Balog Zoltán dunamelléki püspöki tisztsége egyházkerületi hatáskör. Emellett elmondta, korábban az Elnökségi Tanács Pásztor Dánielt javasolta a zsinati lelkészi elnöki pozícióra, ám a tisztánbenneni püspök az ezzel járó munkaterheket nem tudta vállalni.

– Alázattal, hittel, reménységgel, Jézus Krisztus ügye és a református anyaszentegyházunk iránt elhívott szeretettel álltam meg ma délelőtt a zsinati tagok előtt, és állok most a szélesebb nyilvánosság elé. Zsinatunk tagjai úgy döntöttek,

hogy a következő két és fél évben engem bíznak meg a lelkészi elnöki feladatokkal. Nem készültem erre a szolgálatra. Isten megtartó kegyelmében bízva, szeretett egyházunkért vállaltam el a jelölést – kezdte meg sajtónyilatkozatát zsinati lelkészi elnökké választása után Steinbach József püspök.

Az egyházi vezető kiemelte: – Az Urat kérem, hogy tegyen alkalmassá, hiszen új megbízatással még több szolgálatról és felelősségről van szó, amelyre tekintve csak megrendülni lehet. Püspöki szolgálatom ideje alatt pásztori lelkülettel igyekeztem odafigyelni a rám bízottakra. Személyesen hálát adok Istennek, hogy mindenkor, minden nyomorúságom és gyarlóságom ellenére adott erőt odaadón szolgálni. A konfliktusok között is vallom a krisztusi szelídség erejét.

– Zsinatunk közösségében is bűnbánatot tartottunk, holnap úrvacsorai közösségben leszünk együtt. Szeretnénk bocsánatot kérni mindazoktól, akiket megbántottunk, akik csalódtak bennünk. Azért imádkozunk és cselekszünk, hogy Isten fordítsa javunkra a megpróbáltatásokat, újítsa meg bennünket – hangsúlyozta.

Fontos kérdésként jelölte meg, hogy „miként vehet részt az egyház a közéletben úgy, hogy hiteles és egyetemes örömhírt hirdető, lelkigondozói, tantói és prófétai szolgálata ne sérüljön; miként tud az egyház békességet teremteni és hidakat építeni, krisztusi szeretettel fordulva minden ember felé”. – Azok felé is, akik teljesen mást gondolnak, mint mi – tette hozzá.

– Szeretnénk megnyugodni, elcsendesedni és megtisztulva megújulni abban a küldetésben, amit az élő Isten, az életet kiteljesítő örömhíre által bízott ránk; valamint szeretnénk hűséggel folytatni azokat a szolgálatokat, amelyeket évszázadok óta áldásosan végzünk – mondta.

– Tekintsenek arra – kérte a közvéleményt –, hogy a Magyarországi Református Egyházban és szélesebb közösségünkben, a Magyar Református Egyházban egységgel és alázattal mindent megtettünk és megteszünk azért, hogy a nehéz helyzetben lévők, bántalmazottak, rászorulóknak ügyét a Jézus Krisztustól tanult szeretettel hordozzuk. Miként azt püspöktársaimmal, valamint a főgondnokainkkal együtt – akik itt állnak – már korábban is hangsúlyoztuk: „Gondoskodó szeretettel fordulunk azon gyermekek felé, akik gyülekezeteinkben, óvodáinkban, iskoláinkban nevelkednek, Bethesda kórházunkban gyógyulnak, és akik a hátrányos helyzetűeknek létrehozott Bárka táborainkban találkoznak az élet örömeivel, Isten szeretetével. Az ő életük megóvása és gazdagítása, sebeik gyógyítása mindannyiunk szent kötelessége.”

– Egyházunkban, és azon kívül is, eddig is és ezután is elfogadhatatlan bármiféle bántalmazás! Gondoljunk tehát az általunk végzett, örömhírt hirdető, közösségeket teremtő, lelkigondozói, oktató-nevelői és diakóniai szolgálatainkra! Továbbra is eleven maradt a Kárpát-medencei Magyar Református Egyház szolgálata. Az ukrajnai háború kitörése óta közel 345 ezer fő számára nyújtottunk valamilyen segítséget határon innen és túl. Az emberi segítségnyújtás mellett továbbra is imádságainkban hordozzuk szeretett kárpátaljai református magyar testvéreinket a próbatételek idején. Békességért könyörgünk azokra gondolva, akik szerte a világon konkrét háborútól szenvednek – emlékeztetett.

Végül kifejtette: – A megrendülés időszaka után feltámadott Urunkban bízva, az ő szavára figyelve, egységben, hitben és reménységben szeretnénk szolgálni. Az egyház bántható, visszaverhető, olykor kihaltnak látszik, de Isten szeretete mindenkor munkál. Jézus Krisztus ügye örök reménységgel teljes ügy, mindenkor.

Forrás:

https://reformatus.hu/zsinat-tavaszi-ulesszak-balog-zoltan-lemondas_lelkieszi-elnok-valasztas/egysegben-hitben-es-remenysegben-szeretnenk-szolgálni/?fbclid=IwZXh0bgNhZW0CMTAAAR13hRi1TCNmDkGqw0mvXXASX98slq5TGvj5xXjQX4hR0cxmaDrEzK7DdsI_aem_AZW-GBz8tlhDskElhFAYqFZ-RJdm5jWEWxFRyM0eZ4CixqBzsIDxLtHgZ5zFZTmOzo2M8-6rLxuluXeMNsKIwO4v

Fotó: Hurta Hajnalka

A fényképen:

Steinbach József újonnan megválasztott zsinati lelkészi elnök.

Mögötte a képen balról jobbra: Fekete Károly tiszántúli püspök, Balog Zoltán dunamelléki püspök, Pásztor Dániel tiszáninneri püspök, Molnár János tiszántúli főgondnok, Nemes Pál dunántúli főgondnok, Veres Sándor dunamelléki főgondnok, Molnár Pál tiszáninneri főgondnok

GYÁSZJELENTÉS

Nt. Dr. Kálmán Szabolcs

életének 88. évében 2024. április 9-én
csendben eltávozott

Kálmán Szabolcs színésznek készült, 1956-ban vándorolt ki az Egyesült Államokba, ott lett lelkész 1974-ben. Dél-Kaliforniában és Clevelandben szolgált. Feleségével, Zsuzsával összekötő szerepre

vállalkoztak a régi és az új, a magyar és az amerikai kultúra között. 2001-ben települt haza.

Kálmán Szabolcs 1936-ban született Tóvároson, Tata mellett, egy felső középosztálybeli családban. Édesapja Tatán főszolgabíró volt, míg édesanyja orvosi családból származott. Szabolcsnak két öccse volt, akik már elhunytak - olvasható róla a Memory Projekt oldalán.

1954 és 1956 között két évet elvégzett a Színház- és Filmművészeti Főiskola színész szakán, ahol Töröcsik Mari évfolyamtársa volt, noha operett szakon. Tanárai között volt Básti Lajos, Sulyok Mária, Ruttkai Éva és Ungváry László. Két év után azonban nem folytatta tanulmányait, és mivel bölcsész szakra nem vették fel a származása miatt, így került Inotára, az alumíniumöntődébe minőségellenőrnek, remélve, hogy hamarosan kultúrfelelős lesz. Eközben Budapesten kitört a forradalom, amit szívvel-lélekkel támogatott, habár géppisztolyát nem volt alkalma használni. Ugyanakkor számos beszédet mondott, ezért a megtorlástól tartva november 22-én elindult Tatáról Győrbe, majd Balfnál átszökött Ausztriába.

1957-ben ment ki New Yorkba. Eleinte kétkezi munkásként dolgozott, később tanulmányi ösztöndíjat kapott, ami lehetővé tette számára, hogy tanulmányait az Ohio Universityn 1961-ben befejezze. Ezután a Southern Illinois Universityn szerzett mesterfokozatot színház szakon. Tanulmányai befejezése után színészként dolgozott San Franciscóban, 1964-ig. Ugyanebben az évben vette feleségül gyerekkori szerelmét, Zsuzsát, aki ének- és kórustanár volt Magyarországon. Aktív tagjai voltak a San Franciscó-i magyar cserkésznek, tanítottak a helyi magyar iskolában, és jártak a magyar református egyházba. 1966-ban átköltöztek a kaliforniai Monterey városa mellé, itt születtek meg gyerekeik is: Géza, Tibor és Ildikó.

Kálmán Szabolcs 1971-ben jelentkezett a teológiára. 1974 nyarán végzett Master of Divinity diplomával, július 30-tól pedig lelkészként kezdett

el dolgozni a Los Angeleshez tartozó dél-kaliforniai Resedában, ahol a San Fernando-völgyi Magyar Református Egyház (Grace Hungarian Reformed Church) lelkésze lett. Tizenhét évet szolgált ebben a gyülekezetben.

Los Angelesből 1991 virágvasárnapján a család az ohioi Clevelandba költözött, Kálmán Szabolcsot itt is lelkésszé választották. A kilencvenes évek második felében Szabolcs és Zsuzsa elhatározták, hogy nyugdíjba mennek és hazatelepülnek Tatára, a Zsuzsa szülei által épített családi házba. Szabolcs tanított és lelkési munkát végzett Magyarországon is, Zsuzsa pedig kórust vezetett, de 2013-ban, hosszú betegség után elhunyt. Kálmán Szabolcs ezt követően is az Amerikából hazatelepült magyarokat szolgálta hitben és szeretetben.

Forrás:

<https://reformatus.hu/egy hazunk/hirek/meghalt-kalman-szabolcs-amerikaimagyar-reformatus-lelkesz/>

Háromszékről Floridába

Antal-Ferencz Ildikó írása
2024. április 16.

Kezdetben orvosnak készült, végül a helyi református kollégiumban tanult, s ott talált rá hivatására – és feleségére is – Csiki-Mákszem Lóránd amerikai magyar lelkész. A Kézdivásárhelyenszületett lelképásztornak és tanító házastársának, Enikőnek útja előbb Kolozsvárra, majd a Nagyszeben melletti Vízaknára vezetett. Amikor tizenkét évi szolgálatuk után a feleség amerikai munkavállalási engedélyt kapott, a Covid-járvány közepén az Egyesült Államokba költöztek: előbb Clevelandbe (Ohio) mentek, majd Miami-ban (Florida) találtak otthonra.

Hogyan lett lelkész, ha tizennégy évesen még nem annak készült?

A marosvásárhelyi orvosi egyetemre terveztem felvételizni, de épp akkor nem indult biológia-kémia osztály a helyi gimnáziumban, így a református kollégium teológia-filológia osztályát választottam. Hamar elhívást éreztem a lelképásztori pályára, s már tudatosan a kolozsvári teológiára készültem. A kollégiumban ismertem meg a feleségemet is, ugyanis a tanítóképző akkor még ugyanabban az épületben működött; én az előbbibe, a berecki származású Mákszem Enikő az utóbbiba járt. Ő is Kolozsvárra került, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem történelem szakára. 2006-ban házasodtunk össze, amikor a teológiát befejeztem. Az egyetem utolsó két évében segítettam a Kolozsvár

melletti hídelvei gyülekezet munkáját, majd a két év segédlelkészséget is ott töltöttük. Szerettünk volna még Kolozsváron maradni, a fordítói szakmát is meg akartam tanulni – az egyetem alatt két nyarat Amerikában töltöttem –, azzal a meggyőződéssel, hogy az erdélyi magyar lelkészi társadalomnak is a segítségére lehetek teológiai művek fordításával. Nem támogatták, így kerültünk az úgynevezett „nagyapai” záróvizsga után a vízaknai gyülekezetbe. Fiatalkorunk legszebb tizenkét évét töltöttük ott, annak ellenére is, hogy nehéz korszak után érkeztünk: elődömnök távoznia kellett, emiatt elég keserű szájíz maradt a gyülekezet tagjaiban. Még Pap Géza püspök is visszakérdezett, biztosan ezt akarom-e, mert az nehéz eklézsia, és hozzátette, ha bármi gond van, hívjam a helyettesét. 2014-ben, amikor csaknem száz év eltelte után újra volt püspöki vizitáció a közösségben, Kató Béla látogatott meg minket, a köszöntéseket ezzel kezdtém: tisztelettel és örömmel jelzem, nem kellett telefonálni, mert ez a közösség semmi egyébire nem vágyott, mint szeretetre: olyan lelkészre, aki kedveli a gyülekezetét.

Miért választotta Vízaknát?

Nyilván ebben is a Gondviselés működött, hiszen nem volt kötődésem a városhoz. Csak utólag tudtam meg: négyezres településről van szó, amely sós tavainak köszönhetően kapott (fürdő)városi rangot még a régi rendszerben. A lakosság mintegy tíz százaléka magyar (háromszázötven református és ötven katolikus lélek). Feleségem tanító lett a helyi iskola magyar osztályában. Voltak nehéz évek, amikor egyszerre öt osztályt – az előkészítőtől a negyedikig – kellett oktatnia, nevelnie. Beatrix lányunk érkezése után már nem született gyermek a magyar közösségben, idővel bezárt az óvoda. Az utolsó két évünkben kemény küzdelmet vívtunk a magyar osztály megtartásáért. A román igazgató mindent megtett annak érdekében, hogy fennmaradjon a csoport, de miután eljöttünk, megszűnt. Mi épp abban az arany időszakban működünk ott, amikor sok gyerek volt, és rengeteg munka zajlott a gyülekezetben. Érkezésünkkor még összesen mintegy negyven gyermek tanult az ifjúsági és a vallásórás csoportokban. Amikor átvettem, papíron háromszázötven lelket számlált a vízaknai református gyülekezet, ma tudtommal már háromszáznál kevesebben vannak, mert nem születtek gyerekek. Most kezd egy kicsit újra nőni a gyerekszám. Van némi középkorosztály és fiatalság is, a közeli Nagyszeben munkahelyeket tud teremteni. Ez nagy segítség a vízaknaiaknak, ám nem könnyű a megélhetés, a mai ifjúság egyre kevésbé vállalkozónál több gyereket.

Vízakna - Anyák napi műsor 2013

Milyen „rengeteg munka” zajlott ott a tizenkét év alatt?

Az egyik legnagyobb megvalósult vállalkozás az ifjúsági ház a templomkertben. A régi koporsóműhely épülete lassan a fejünkre dőlt. Holland testvérgyülekezetünk szeretett volna maradandó közös nyári projektet. A gyülekezetnek működött ugyan egy nagyobb közösségi terme, de nem volt kisebb ifjúsági helyisége, így azt építettük meg együtt. 2012-ben fejeztük be, Pap Géza püspök szentelte föl. Közben folyamatos huzavona zajlott az elkobzott egyházi javak visszaigénylése, majd birtokbavétele körül. A vízaknai egyházközség valamikor nagynak és gazdagnak számított, rengeteg ingatlannal, ezer feletti lélekszámmal, két parókiával és két lelkésszel. A kommunizmus alatt elkobozták a tanítói lakást és a régi parókiát, azokat visszaszereztük, de újabb pereskedéssel járt a birtokbavétel. Amikor végre ez is megtörtént, fel kellett újítani, mert használhatatlan állapotban leledzett. Hála Istennek, utódom, a 2020 decemberében érkező Béres Levente vezetésével sikerült a felújítást befejezni, így létrejött az Ifjúsági Táborközpont. Közben önerőből és kisebb pályázatok segítségével kicseréltük a templom főhajójának teljes tetőzetét, a templomtorony egy részét pedig holland támogatással újítottuk fel. Ez a XIII. század elején épült gyönyörű erődtemplom „A” kategóriás műemlék, nem egyszerű a felújítása. A román és gótikus stílus ötvöződik benne – az újjáépítéseknek köszönhetően, mert a török kori rombolások következtében egy része megsemmisült. Falfreskók is ékesítik. Amikor bekerült a felújítási programba, az első lépés a teljes régészeti feltárás volt. Kiderült, nemhogy két, de három kriptá is húzódik az épület alatt. Sőt, a régészek gyanították, hogy lennie kellett egy még korábbi templomnak is, amelyet nem találtak

Folytatás a 14. oldalon

Folytatás a 13. oldalról

meg, de megelétek valamit, aminek a létezéséről nem is tudtunk: egy XV. századi kápolna egyik falának maradványát, illetve a boltíves résznél lévő oszlopokat is. Nagy élmény volt szembesülni azzal, mennyire ősi közösség a vízaknai.

Amelyet viszont így még nehezebb lehetett otthagyni... Miért indultak el mégis a tengerentúlra?

Nem valami probléma miatt jöttünk el. Addigra teljesen rendbe jött a gyülekezeti élet. Mi kezdtük el az azóta hagyománnyá vált Vízaknai Magyar Napokat a magyar kormány Bethlen Gábor Alapjának támogatásával. A településre rengeteg vendég jár, a turizmusból megélhetne a város; a mostani és az előző polgármester is jól menedzselik a települést, rengeteg támogatásra – uniós pénzekre is – sikerrel pályáztak. A magyarok igyekeznek kivenni a részüket ebből a folyamatból; kürtöskalácsos és más magyar árusok is dolgoznak a tavak körül. A románság úgy nevezi Vízaknát: Erdély tengerpartja. Több tényező is közrejátszott a váltásban a gyerekszámcsökkenés és a magyar osztállyal kapcsolatos küzdelmek mellett, de a meghatározó az volt, amikor feleségem megkapta a zöldkártyát a vízumlító útján. Diákként két nyarat töltöttem Virginiában, és megtudtam, némelyek sokszor akár egy órát is utaznak azért, hogy vasárnap részt vehessenek az istentiszteleten, míg nálunk a szomszédos templomba sem képesek betérni. Nem tartjuk a kapcsolatot az akkori lelkészekkel, de bennem nagyon megmaradt ez az élmény és a tudat, hogy az amerikai magyarságnak is van gyülekezeti élete, ott is szükség van papságra. Amikor a feleségem nevét kisorsolták, kimondtuk: nem lehet véletlen, kihasználjuk a lehetőséget. De nem volt könnyű döntés, sokat mérlegeltünk; még nehezebbnek és kalandosabbnak bizonyult a felkészülés és az utazás a Covid-járvány kitörése miatt. Az Úristen akarata nélkül lehetetlen vállalkozás lett volna idejutnunk – Krasznai Csaba püspök fogalmazott így az első clevelandi istentiszteletünkön, 2020. július 15-én.

Hogyan és miért kerültek hozzá?

Amikor megkaptuk a zöldkártyát, írtam neki a helyzetünkről. Utólag visszanezve különösen érdekes, hogy az első beszélgetésen jelen volt Bodor Péter Pál is, ő Sarasotában (Florida államban) lelkész. Két ajánlatuk volt: a püspök beosztott lelkésze lesznek Clevelandben, vagy Sarasotában az akkor új tiszteletes munkatársa, gyülekezetalapítási tervekkel. Utóbbi rengeteg utazással járt volna, és mivel épp túl

voltunk egy költözésen, a stabilabb Cleveland mellett döntöttünk. Így a hétvégén Krasznai Csaba mellett szolgáltam, hétköznap pedig dolgoztam, így kerültem Bőjtösékhez, s Laci bácsit, az első amerikai tiszteletbeli konzult gondoztam (2021. február 23-i haláláig). Az a támogatás és lelki tartalom, amelyet a Krasznai és a Bőjtös családotól kaptunk, rengeteget segített a beilleszkedésben is. Noha már tizennégy éve szolgáltam lelkészként, az első fél év nem volt egyszerű; rengeteget tanultam, ez sokat adott ahhoz, hogy megismerjem az itteni társadalmi és egyházi életet. Abban az időben értettem meg azt is, mi a különbség az otthoni és az amerikai eklézsiái élet között. Szombatonként a gyülekezeti családokkal együtt bejártuk a gyönyörű Ohio államot, közben nagyokat beszélgettünk mindenféléről. Vasárnap először kisebb szolgálatokkal, imádsággal kezdtem, majd a püspök egyre több szolgálatot bízott rám. Együtt vezettük a konfirmációs felkészítőt és az online bibliaórát. Utóbbi azóta is együtt tartjuk, felváltva.

Milyen élményeket őriz Bőjtöséről?

Az az emberség és alázat, amelyet halálos beteget ápolva megtanulhatunk, életre szól. A frissen végzett lelkészeket nem küldeném azonnal gyülekezetbe, végezzenek egy év szociális munkát, tanulják meg, milyen egy emberrel törődni. S én már nem azt a Bőjtös Lászlót láthattam, akit a clevelandi magyarság ismert és elismert; életének utolsó évében egészségi állapota erősen megromlott. De a vele készült interjúkat visszanezve megtudtam, mennyire gazdag életút áll mögötte, milyen nagy irodalmi és történelmi tudása volt. Az '56-os események egész láncolatát általa értettem meg igazán. Életművébe betekintést nyerhettem halála után is, amikor Enikő segített a feleségének, Györgyinek átnézni a teljes irattárat, és megpróbálták rendszerezni. Laci bácsi óriási karaktere és a munkássága miatt úgy tűnhet, Györgyi picit háttérbe szorult, de rájuk is érvényes a mondas: minden sikeres férfi mögött ott áll egy nő. A felesége volt az a „motor”, aki Laci bácsit hajtotta; aki ott volt mellette mindenben, támogatta teljes mértékben, nyújtotta mindazt a biztatást, amely vitte őt előre, s közben megteremtette számára a szükséges háttérrel. Házuk állandóan nyitva állt magyar írók, költők, irodalmárok, közéleti szereplők előtt. A vendégkönyveik óriási kincsek, ezekből Györgyi – aki idén lesz kilencvenéves – gondolkodás nélkül idéz; és amelyekből én is számos gondolatot hoztam magammal. Ma is családtagként viszonyulunk egymáshoz.

A Clevelandi Első Magyar Református templom előtt
Hogy kerültek végül mégis Floridába, és mi fogadta önöket Miami-ban?

Akkoriban nem igazán volt olyan hely, ahol tartósan szolgálhattam volna. Így amikor megjelent a floridai felhívás, beadtuk a pályázatot. 2021 májusában bemutatkozó szolgálatra jöttünk, június 6-án a választói közgyűlés egyhangúlag megválasztott lelkésznek. Jelentős múltú, 1948-ban alapított kis gyülekezet fogadott, amelynek életében az elmúlt tíz év hullámvasútnak bizonyult: éveken át hol volt lelkészük, hol nem. Az állandóság hiánya megvisel egy közösséget; még egy kompaktabb otthonit is, hát még egy amerikai magyart.

Miben látja a különbséget egy ottani és egy otthoni gyülekezet között?

Az otthoniak tagjaira általában ugyanaz a kulturális magatartás, habitus jellemző: egyazon nyelvjárás, gondolkodásmód, életstílus, néphagyományok. Az itteni közösségek vegyesek, az egész Kárpát-medencéből, sőt azon túlról is vannak tagjaik. Gyülekezetünk neve – Krisztus Első Magyar Egyesült Egyháza, röviden: Krisztus Magyar Egyháza, Miami – nem hordoz felekezeti jelzőt. Bár hitvallásában, tanításában és egyházjogilag református gyülekezet, elég sok katolikus tagunk is van, hiszen egész Floridában nincs magyar katolikus közösség és templom. A felekezeti különbségeket igyekszünk áthidalni, amennyire lehet, már nem is beszélünk róla, de a kulturális különbségeket nem egyszerű; mindenki hozza magával és próbálja beépíteni a saját hagyományait; ebből kellene közös nevezőre

jutnunk. Emellett hatalmasak a földrajzi távolságok is. Miami világváros, évente akár öt-hatszáz ezer ember is Floridába költözik, főleg a Covid-járvány óta, és e tömeg jó része Miami környékére települ. Így ott jelentősen megnőtt a népsűrűség, ennek következtében a forgalom is. Floridában sohasem volt olyan, magyarok által sűrűbben lakott környék, mint Clevelandben, New Jersey államban vagy New Yorkban. Miami városában már alig élnek magyarok; a családok általában inkább északabbra, a szomszédos megyékbe költöznek. A jelentős távolságot a súlyos forgalmi helyzet miatt is egyre nehezebb áthidalni. Ezért a gyülekezet az elmúlt időszakban arról gondolkodik, hogy a templomot valamivel északabbra költöztetjük, onnan a dél-floridai magyarságot jobban össze tudnánk fogni, közelebb kerülve az aktív templomjáróinkhoz. Már alakulnak ez ügyben a tervek, várjuk a megfelelő lehetőséget.

A Krisztus Első Magyar Egyesült Egyházának temploma előtt, Nt. Csiki Mákszem Lóránd lelképásztori beiktatásának napján, 2023. március 26.
Folytatás a 16. oldalon

Folytatás a 15. oldalról

Milyen ingatlanokat érintene a költözés, és mekkora közösségről van szó?

A Kossuth közösségi terem 1952-ben épült, 1955-ben a templom, 1969-ben pedig az az ingatlanegyüttes, amely az egyházközség anyagi háttérét adja. A harminckét lakás nem jelent gazdagságot, csak a megmaradás lehetőségét. 1991 környékén épült a Petőfi-terem az ifjúság számára. Költözéskor az ingatlanokat is el kell majd adni, és a bevételből felépíteni az új komplexumot, viszont továbbra is elő kell teremtenünk azt az anyagi forrást, amelyet azok most nyújtanak – ez a költözésnek a közgyűlés által is megszavazott feltétele. Amikor idekerültünk, negyvenkét választó tagunk volt, most hetvenegyet tartunk számon. Többségük idős, középkorúak és fiatalabbak kevesen, kisgyerekes családok még kevesebben vannak. Miami óriási missziós terület. Több mint százezer magyar él Floridában, de a nagy szétszórtság miatt rendkívül nehéz megszólítani őket. A fiatalabb korosztályt amúgy is egyre nehezebb rábíni az aktív közösségi munkára. Az istentiszteleteken a modern technológiákkal is élünk, például az élményszerűség érdekében kivetítőkkel. Próbálunk fiatalosabb, modernebb dicsőítő dalokat is felvenni a repertoárra. Szervezünk az egyházi naptárhoz kötődő eseményeket, amint sok világi rendezvényünk is van: szüreti bál, Erzsébet-, Katalin-bál, szilveszteri multság, Szent István-napi és magyar napi piknik, Valentin-napi zenés délután. Ezekre eljönnek olyanok is, akik egyébként nem járnak templomba. E lehetőségeket is kihasználjuk a misszióra: mindig elhangzik egy rövid nyitóimádság és köszöntés, amellyel igyekszünk megszólítani a résztvevőket. Jelezzük, hogy ez egyházi szervezésű világi esemény, és szeretettel várunk mindenkit nemcsak a bálókra, hanem a templomba is. Van olyan egyháztagunk, aki eleinte csak a rendezvényekre jött el, aztán bekapcsolódott az egyházi életbe is. A legújabb ötletünk: áprilisban szabadtéri istentiszteletet készülünk tartani egy távolabbi parkban, piknikkel egybekötve. A bálokon évtizedekig két-három százan vettek részt, de sajnos a járvány óta valami nagyon megváltozhatott a társadalomban. Florida sok közösségi vezetője – akár egyházi, akár világi – arról számol be, hogy attól fogva hatalmasat zuhant a látogatottságuk, az emberek már nem mozdulnak ki könnyen egy-egy rendezvényre.

Jól sejtem, hogy hosszú távra terveznek?

Igen. A feleségem azért tanul, hogy a tanítói diplomáját itt is használni tudja. Lelkészfeleségként a

gyülekezeti életből aktívan kiveszi a részét, segít az ingatlanjaink adminisztrálásában is. A közösség nagyon bízott abban, hogy nem rövid távú tervekkel jövünk. Nekünk is kell a stabilitás; közösséget építeni amúgy sem lehet rövid távon. Vannak próbatételek és nehézségek, mint mindenütt. A közösség visszajelzése rendkívül kedvező: befogadtak, családtagokként tekintenek ránk. Az elmúlt huszonöt-harminc évben nem volt kisgyerekes lelkészcsalád a gyülekezetben; látjuk, mennyire megbecsülik, hogy egész családunk mindig részt vesz az istentiszteleteken, a rendezvényeken. Floridát is szerfölött megszerettük. Hurrikánnal még nem néztünk szembe, de itt ezzel együtt kell élni. Egész évben tart a meleg, és folyamatosan zöld vesz körül – ez felbecsülhetetlen érték. Akinek mindez nem elég, annak semmi sem az.

Forrás:

<https://reformatus.hu/reformatus-egyseg/magyar-reformatusok-vilagban/diaszpora-hirek/haromszekrol-floridaba/>

A Miami templomban

Calvin Synod Homeland and Overseas Mission

Mission Coordinator:

Rt. Rev. Peter Pal Bodor, Auxiliary Bishop
19157 NW 23rd Place Pembroke Pines, FL 33029
Tel: (954) 614-4524

TRANSYLVANIA

Please support the schools and mission projects listed below:

- The School Fund is coordinated by Ms. Gabriella Nadas.
- Sepsiszentgyörgy: Szekely Miko Reformed High School.
- Szekelyudvarhely: Backarmadasi Kis Gergely Reformed High School and Roof Fund.
- Nagyvarad: Charitable and Mission Fund.
- Kolozsvár Reformed Kollegium.
- Nagyenyed: Bethlen Gabor Kollegium.
- Marosvasarhely: Reformed Kollegium.
- Support Hungarian students in the Reformed House of Hope Church of Brasso.
- Support of the spiritual well-being of Reformed pastors in the Kiralyhagomelleki Church District.
- Support of the building and remodeling of parsonages of the schools in the Kiralyhagomelleki Church District.
- Fületelke: Financial assistance for Enikő Rózsa who provides meals for 24 small children. Please write on the check, in the memo section: Rózsa Enikő.

UKRAINE

- Support the Good Samaritan Orphanage and School in Nagydobrony in their mission work.
- Support the food pantry named "Crums for Lazarus" to feed the hungry in Csap.

Please send your donations to the Calvin Synod Treasurer:

Mr. James D. Ballas, Synod Treasurer
2 Spruce Hill Road, Shelton, CT 06484-4485
Tel: (203) 929-9425

LELKIPÁSZTOROK JELENTKEZÉSE:

Érdeklődő lelkipásztorok vegyék fel a kapcsolatot a püspöki irodával:

Rt. Rev. Dr. Csaba G. Krasznai
14530 Alexander Road • Walton Hills, OH
calvinsynod1939@gmail.com
440-786-7272 ext. 13

Kálvin Egyházkerület bel- és külmisszió

MISSZIÓI KOORDINÁTOR:

Ft. Bodor Péter Pál
19157 NW 23rd Place Pembroke Pines, FL 33029
Tel: (954) 614-4524

ERDÉLY

Kérjük támogatassák az alábbi iskolákat és missziói munkát:

- Az Erdélyi Iskola Alap koordinátora Nadas Gabriella.
- Sepsiszentgyörgy: Székely Mikó Református Kollégium
- Szekelyudvarhely: Backamadarasi Kis Gergely Református Kollégium.
- Nagyvárad: Szeretetszolgálat és Missziói Alap.
- Kolozsvár: Református Iskola.
- Nagyenyed: Bethlen Gábor Kollégium.
- Marosvásárhely: Református Kollégium.
- A Brassói Református Reménység Háza Egyházközség magyar diákjainak támogatása.
- A Királyhagómelléki Református Egyházkerület lelkészei lelkigondozásának támogatása.
- A Királyhagómelléki Református Egyházkerület épületei és parókiái felújításának támogatása.
- Fületelke: Rózsa Enikő megsegítésére, aki 24 fiatal gyermekről gondoskodik minden segítség nélkül. A csekk memo részébe kérjük írják rá Rózsa Enikő nevét.

KÁRPÁTALJA:

- Nagydobrony: Az "Irgalmas Samaritánus" árvaház és iskola folyamatos segítséget kér.
- Csap: "Morzsákat Lázárnak" ingyenkonyha támogatása.

Kérjük, hogy adományaikat az Egyházkerületi pénztárhoz küldjék:

Mr. James D. Ballas, Synod Treasurer
2 Spruce Hill Road, Shelton, CT 06484-4485
Tel: (203) 929-9425

GBU Life has been member-owned and member-driven since 1892. As a not-for-profit life insurance and annuity company, we emphasize value and values. Our members can realize their financial protection goals and give back to people and causes that matter most to them.

READY TO FIND OUT MORE? CONTACT ONE OF YOUR LOCAL GBU DISTRICT 3000 REPRESENTATIVES:

Pennsylvania

Leah Grabiak Teahl 412-884-9824

Ohio

Mark Sowick 330-323-5386

GBU Life is the marketing name for GBU Financial Life (GBU), Pittsburgh, PA. Life insurance underwritten and annuities offered by GBU. GBU is not affiliated with this organization.

GBU-CSH-AD-0124

4254 Saw Mill Run Blvd., Pittsburgh, PA 15227
412-884-5100 800-765-4428 sales@gbu.org

Concordia at Bethlen Has You Covered

Outstanding senior living and in-home care in Ligonier, Pennsylvania

Whether you're looking for a senior living community, rehabilitation, home health or hospice services in your own home, Concordia at Bethlen and Concordia Home Health and Hospice of Bethlen can help. As a part of Concordia Lutheran Ministries, one of the largest nonprofit senior providers in the country, we are proud of our dedication to our faith-based mission, great staff and wide variety of caregiving options – call us today to explore the possibilities.

At Concordia at Bethlen:

- Retirement living cottages
- Personal care
- Short-term rehabilitation
- Long-term nursing care

Set up a personal tour or learn more at 724-238-6711.

Concordia Home Health and Hospice of Bethlen:

- Skilled nursing care
- Physical, occupational and speech therapy
- Palliative care
- RN and LPN hospice nursing care
- Spiritual care
- And more

Learn more at 724-238-2613.

**Concordia
at Bethlen**

We put our Faith in Caring

www.ConcordiaBethlen.org

CALVIN SYNOD HERALD
14530 Alexander Road •
Walton Hills, OH 44146

Sharing our Fraternal Spirit throughout the year

Join Hands Day
Feed Your Community
Holiday Baskets Program

Frontline Workers Outreach

Easter Baskets Program
Join Hands Against Hunger

WILLIAM PENN ASSOCIATION

Fraternal Life Insurance and Annuities
(412) 231-2979 • www.wpalife.org

Follow us on   @WPALife